

Obligation of Havdalah**Rambam Sefer Hamitzvot****Positive mitzvah 155**

The 155th Mitzvah is that we are commanded to sanctify Shabbat and to say things at the beginning and the end, to mention the greatness of the day and its importance, and to separate it from all the other days coming before it and afterwards.

G-d commanded us to remember the day of Shabbat to make it holy.

In other words, to remember it through kiddush and havdalah. This is the Mitzvah of kiddush. This is what the Mechilta says: Remember the day of Shabbat to sanctify it - sanctify it with blessings. The Talmud (Pesachim 106a) explains that we have to remember it with wine. The Rabbis said that we must sanctify it both in the beginning and the end. In other words, with Havdalah, which is also part of the remembrance of Shabbat which we are commanded to do.

Talmud Brachot 33a

Rav Shemen bar Abba said to Rabbi Yochanan: Let us examine the matter. The Men of the Great Assembly established for Israel all the blessings and prayers, kiddush and havdalah. When did they want us to say Havdalah? He replied:

Originally they made it part of tefillah. When the nation became richer, they established it on a cup of wine. Then they became poorer, they went back to saying it as part of tefillah. Then they said that someone who makes Havdalah during tefillah also has to say it over a cup of wine.

Talmud Pesachim 104a

Rabbi Yehoshua ben Levi said: When saying Havdalah one must include the havdalot (separations) mentioned in the Torah. How does one say Havdalah? One says "Between holy and profane, between light and dark, between Israel and the nations, and between the seventh day and the other six days of creation, between impure and pure, between the sea and the dry land, between the upper waters and

ספר המצוות לרמב"ם מצות עשה קנה

והמצוה הקנ"ה היא שצונו לקדש את השבת ולאמר דברים בכניסתו וביציאתו נזכור במ גודל היום הזה ומעלתו והבדלו משאר הימים הקודמים ממנו והבאים אחריו. והוא אמרו יתעלה זכור את יום השבת לקדשו. כלומר זכרוהו זכר קדושה והגדלה. וזו היא מצות קדוש. ולשון מכילתא זכור את יום השבת לקדשו קדשהו בברכה. ובביאור אמרו (פסחי' קו.) זכרוהו על היין. ואמרו גם כן קדשהו בכניסתו וקדשהו ביציאתו. כלומר ההבדלה שהיא גם כן חלק מזכירת שבת מתוקנת ומצווה.

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף לג.

אמר ליה רב שמן בר אבא לרבי יוחנן מכדי אנשי כנסת הגדולה תקנו להם לישראל ברכות ותפלות קדושות והבדלות, נחזי היכן תקון. - אמר ליה: בתחילה קבעוה בתפלה, העשירו - קבעוה על הכוס, הענו - חזרו וקבעוה בתפלה, והם אמרו: המבדיל בתפלה צריך שיבדיל על הכוס.

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קד.

אמר רבי יהושע בן לוי: המבדיל צריך שיאמר מעין הבדלות האמורות בתורה. מיתיבי: סדר הבדלות היאך? אמר המבדיל בין קודש לחול, בין אור לחושך, בין ישראל לעמים, ובין יום השביעי לששת ימי המעשה, בין טמא לטהור, בין הים לחרבה, בין מים העליונים למים התחתונים, בין כהנים ללויים וישראלים, וחותרם בסדר בראשית. ואחרים אומרים ביוצר בראשית. רבי יוסי ברבי יהודה אומר: חותרם מקדש ישראל... מחתם מאי חתים? רב אמר: מקדש ישראל ושמואל אמר: המבדיל בין קודש לחול, לייט עלה אביי, ואיתימא רב יוסף, אהא דרב. תנא משמיה דרבי יהושע בן חנניא: כל החותרם מקדש ישראל והמבדיל בין קודש לחול - מאריכין לו ימיו ושנותיו. ולית הלכתא כוותיה.

the lower waters, between Cohanim, Levi'im and Yisraelim. The conclusion is 'the order of creation'. Others say 'Who formed creation'. Rabbi Yossi bar Rabbi Yehuda says 'Who sanctifies Israel'....

What is the correct ending to the bracha? Rav says 'Who sanctifies Israel', and Shmuel says 'Who separates between holy and profane'. Abaye, or others say it was Rav Yosef, strongly disagreed with the opinion of Rav. It was taught in the name of Rabbi Yehoshua ben Chanania: Anyone who ends the blessing 'Who sanctifies Israel', and 'Who separates between holy and profane' will merit to have length of days and years. But the Halacha is not like him.

Shulchan Aruch OC 196; 1

The correct order of havdalah is 'wine; spices; candle; havdalah' and the mnemonic to remember this order is **yavneh** (yayin; besamim; ner; havdalah). One must be careful not to use a blemished cup. [Rama: The custom is to recite the following verses before the havdalah that we say at home: Behold, G-d is my salvation... I will lift the cup of salvation... The Jews had radiance

and happiness.... This is for a good sign. While saying havdalah one should look at the cup and the candle. The custom is to spill some of the wine on the ground, before finishing *borei p'ri hagafen*, so that the cup will not be blemished. The reason that we spill wine is because they said: Any home home that does not have wine spilt like water will not see blessing. Therefore we do this as a good sign for the coming week. We also spill some of the cup after havdalah and use that to extinguish the candle, and also wash our eyes with it, to show our love for the Mitzvah.

שולחן ערוך אורח חיים סימן רצו סעיף א

סדר הבדלה: יין, בשמים, נר, הבדלה וסימנך יבנ"ה. וצריך לזהר שלא יהא הכוס פגום. [הגה: ונהגו לומר קודם הבדלה שעושים בבית: הנה אל ישועתי וגו' כוס ישועות אשא וגו' ליהודים היתה אורה וגו', לסימן טוב. ובשעת הבדלה יתנו עיניהם בכוס ובנר. ונהגין לשפוך מכוס של יין על הארץ, קודם שסיים בפה"ג, כדי שלא יהיה הכוס פגום. וטעם השפיכה, דאמרינן: כל בית שלא נשפך בו יין כמים אין בו סימן ברכה, ועושין כן לסימן טוב בתחלת השבוע. גם שופכין מן הכוס לאחר הבדלה ומכבין בו הנר ורוחצים בו עיניו, משום חיבוב המצוה].

Things that are forbidden to do before Havdalah

Talmud Pesachim 105a

Rav Huna saw someone who drank water before havdalah. He said to him, 'Are you not afraid of becoming ill with *askara*? Because it is taught in the name of Rabbi Akiva: Anyone who tastes anything before havdalah will die from *askara*. The Rabbis of the Yeshiva of Rav Ashi were not particular about drinking water.

תלמוד בבלי מסכת פסחים דף קה.

רב הונא חזייה לההוא גברא דשתה מיא קודם הבדלה, אמר ליה: לא מיסתפי מר מאסכרה? דתנא משמיה דרבי עקיבא: כל הטועם כלום קודם שיבדיל - מיתתו באסכרה. רבנן דבי רב אשי לא קפדי אמיא.

Shulchan Aruch OC 299; 1

It is forbidden to taste anything, or even to drink wine or any other drink, apart from water, from the time it gets dark until after havdalah. But if someone is sitting and eating from before it gets dark, they don't need to stop eating or drinking. If someone was sitting and

drinking before it became dark, they must stop when it gets dark. Some say that this only applies when it is not completely dark, but once it gets properly dark one must stop eating, even if they were in the middle of a meal. They should put down a tablemat, say havdalah, then continue their meal. [Rama: The simple custom is like the first opinion]

שולחן ערוך אורח חיים סימן רצט סעיף א

אסור לאכול שום דבר, או אפילו לשתות יין או שאר משקין חוץ ממים, משתחשך עד שיבדיל. אבל אם היה יושב ואוכל מבעוד יום וחשכה לו, א"צ להפסיק (אפילו משתייה) (ב"י). ואם היה יושב ושותה וחשכה לו, צריך להפסיק. וי"א דה"מ בספק חשיכה, אבל בודאי חשיכה אפילו היה יושב ואוכל פורס מפה ומבדיל וגומר סעודתו. [הגה: והמנהג פשוט כסברא הראשונה].

Shulchan Aruch OC 299; 10

It is forbidden to do any melacha before havdalah. If they said havdalah during tefilla they may do melacha before saying havdalah on a cup of wine. If a person needs to do melacha before saying havdalah in tefilla, they should say *'hamavdil*

bain kodesh l'chol' (who separates between holy and profane) without saying a bracha, and then may perform melacha. [Rama: Therefore one should teach women, who don't say havdalah during tefilla, to say *'hamavdil bain kodesh l'chol'* before they do melacha.

שולחן ערוך אורח חיים סימן רצט סעיף י

אסור לעשות שום מלאכה קודם שיבדיל, ואם הבדיל בתפלה מותר אע"פ שעדיין לא הבדיל על הכוס. ואם צריך לעשות מלאכה קודם שהבדיל בתפלה אומר: המבדיל (בין הקודש ובין החול). בלא ברכה, ועושה מלאכה. [הגה: וכן נשים שאינן מבדילין בתפלה יש ללמדן שיאמרו המבדיל בין קודש לחול קודם שיעשו מלאכה].

Magen Avraham OC 299; 13

One who says *Hamavdil* - it is forbidden to eat until one has said havdalah over a cup of wine.

מגן אברהם אורח חיים סימן רצט ס"ק יג

אומ' המבדיל - ומ"מ אסור לאכול עד שיבדיל על הכוס.

Women and Havdalah**Shulchan Aruch OC 296; 8**

Women are obligated in havdalah, just as they are obligated in kiddush. There is an opinion who disagrees. [Rama: Therefore they should not say havdalah for themselves, but rather should hear it from men].

שולחן ערוך אורח חיים סימן רצו סעיף ח

נשים חייבות בהבדלה כשם שחייבות בקידוש, ויש מי שחולק. [הגה: ע"כ לא יבדילו לעצמן רק ישמעו הבדלה מן האנשים].

Taz OC 296; 7

There is an opinion that disagrees - Because they hold that havdalah is not linked to keeping Shabbat, but only Rabbinic, and the verse is an *asmachta*. Therefore the Rama concludes that women should not say havdalah for themselves. In other words, even men only have a Rabbinic obligation, therefore women should not say a bracha over it. This is not the same as lulav or shofar, that women do say a bracha on. The Rama said in siman 589 that

the custom is for women to say a bracha over positive time bound mitzvot (even though they are exempt). But those cases are different, because the obligation for men is from the Torah. In the case of havdalah, however, where there are two reasons why women are exempt: the obligation for men is only Rabbinic, and it is a time bound positive commandment. ... It appears to me that nevertheless there is no problem with women saying havdala in tefilla, since this is not a separate bracha. The Rama suggests that women should say '*hamavdil...*' before doing any melacha.

Magen Avraham OC 296; 11

They should not make havdalah for themselves - the Ba"ch writes that even according to the opinion that women are exempt, nevertheless they may say havdalah, just like they say brachot over lulav or shofar. The minhag is that even though there may be men present who they could hear havdalah from,

the women still say it for themselves. This is the opinion of the Ba"ch. It is possible that the opinion of the Rama is that for a Mitzvah which involves an action the women may make a bracha, but for one which has no action, but only the bracha, like havdalah, they should not make it for themselves. It is possible that for this reason women are not accustomed to saying kiddush levana. ... It is clear that women are permitted to make the bracha for themselves over the spices and the wine, since these are blessings of benefit. The main halacha is like the opinion of the Ba"ch.

ס"ז אורח חיים סימן רצ"ו ס"ק ז'

יש מי שחולק - דאין הבדלה תלויה בשמירת שבת אלא רבנן אסמכוה אקרא, וע"כ סיים רמ"א ע"כ לא יבדילו לעצמן. פי' דאף באנשים אינו אלא דרבנן ע"כ הנשים לא יברכו ע"ז. ול"ד ללולב ושופר דמברכות כמ"ש רמ"א ס"י תקפ"ט שהמנהג שהנשים מברכות על מ"ע שהזמן גרמא כו' שאני התם דהחיוב אצל אנשים הוא דאורייתא משא"כ כאן יש תרתי לפטור שהוא מדרבנן אפילו באנשים והוא מצות עשה שהזמן גרמא.... ונראה דעכ"פ אתה חוננתנו אין חשש לנשים לומר אפילו לפ"ז דאין שם ברכה מיוחדת ולקמן סימן רצ"ט ס"י כתב רמ"א דנשים יאמרו המבדיל בין קודש לחול בלא ברכה ויעשו מלאכה.

מגן אברהם אורח חיים סימן רצ"ו ס"ק יא

לא יבדילו לעצמן - וב"ח כ' אפי' למ"ד שפטורות מ"מ יכולין להבדיל לעצמן כמו בשופר ולולב והמנהג שאפי' יש שם אנשים שיכולין לשמוע מפיהם מבדילין לעצמן עכ"ל ואפשר דדעת רמ"א במצוה שיש בה עשיה רשאין לעשות ולברך אבל בדבר שאין בה אלא הברכה כגון כאן אין רשאות ואפשר דמהאי טעמא לא נהגו לקדש הלבנה.... ופשוט דרשאים לברך לעצמן על הבשמים ועל הכוס דברכת הנהנין הם והעיקר כדברי ב"ח:

Rabbi

Shabbat Laws

Mishna Brura 296; 35

Sedley

SHIUR 7

Halacha

Rabbi David Sedley

משנה ברורה סימן רצו ס"ק לה

לא יבדילו לעצמן - ...והנה לפי מה שכתב המ"א לעיל בסק"ד דנהגו הנשים שלא לשתות מכוס הבדלה א"כ בלאו כל הטעמים האיך תבדיל בעצמה והלא אינה יכולה לשתות הכוס וכ"כ בעל דרך החיים אלא כונת המ"א להקל בשאין לה ממי לצאת דאז בע"כ תבדיל לעצמה ותשתה כדי שלא לבטל מצות הבדלה: